

Τὰ ἐξοχώτερα τῶν μυθιστορημάτων τῶν δύο τούτων ἀναποσπάστως συνδεδεμένων συγγραφέων εἰσὶ τὰ ἐξῆς: «Contes fantastiques» (Par. 1860), «Contes de la Montagne» (1860), «Maître Daniel Rock» (1861), «Contes des bords du Rhin» (1862), «L'invasion ou le fou Yégo» (1862), «Le joueur de Clarinette», «La taverne du jambon de Mayence», «Les amoureux de Catherine» (1863), «Madame Thérèse ou les volontaires de 92» (1863), «L'ami Fritz» (1864), «Waterloo, suite d'un Conscrit de 1813» (1865), «Histoire d'un homme du peuple» (1865), «La

maison forestière» (1866), «Le blocus, épisode de la fin de l'Empire», «La guerre» (1868), «Histoire d'un paysan» (4. τόμ. 1869), «Histoire d'un sous-maître» (1871), «Les deux frères» (1873), «Le brigadier Frédéric» (1874), «Maître Gaspard Fix» (1876), «Contes vosgiens» (1877). — Πολλὰ ἐκ τῶν μυθιστορημάτων τούτων εἶναι μεταπεφρασμένα εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν. Ἐκ τῶν δραμάτων τῶν Erckmann-Chatrion ὀνομαστότερα εἰσὶ τὰ ἐξῆς: «Le juif polonais», «L'ami Fritz» καὶ «Les Rantzau».

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ.

ὑπὸ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΛΗ.

Α'.

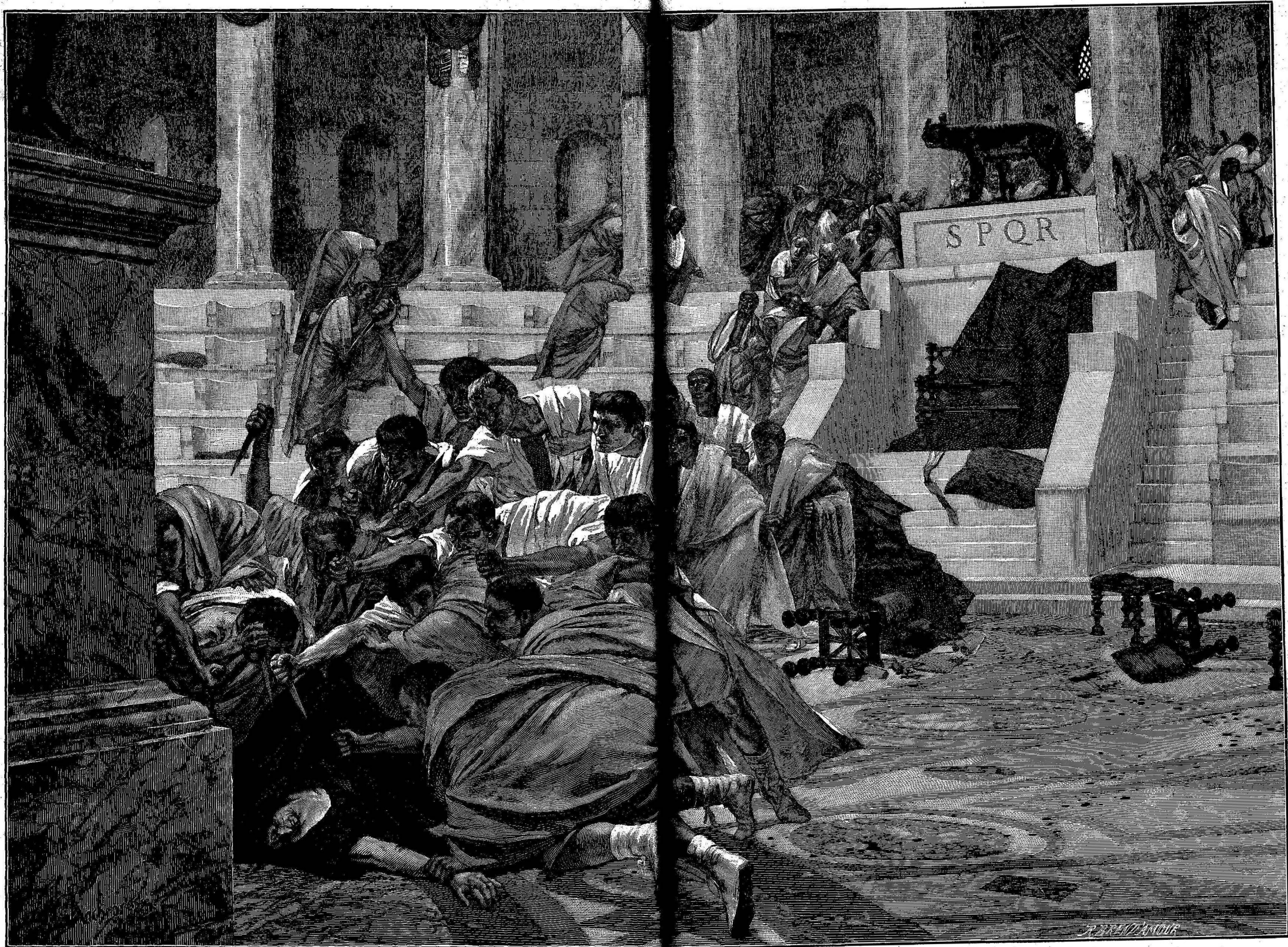
ΤΟ τὸ τελευταῖον ἡμῶν τῆς πρὸ τοῦ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος. Ἡ Ῥώμη ἦτο πάντοτε ἡ κραταῖα πόλις τοῦ Ῥωμύλου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ ἄστρ, ὅπερ εἶχεν ὑψώσει ἢ αἰμοσταγῆς ἀφοσίωσις τοῦ Βρούτου, οἱ ἠρωῖσμοι τῶν πρώτων Ῥωμαίων, ἢ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ παρεμβασίς τῶν Δημάρχων. Ἦδη αἱ ἀστικά ἀρεταί, τὸ υπερήφανον συναίσθημα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου ἐχώρουν εἰς ταχεῖαν κατάπτωσιν· καὶ αὐτὸ τὸ κύρος τῆς Συγκλήτου ἠμβλύνετο ὑπὸ τὴν περιφρόνησιν τῆς πρώτης τριανδρίας. Ὁ Πομπήϊος ἀνεπαύετο εἰς τὰς δάφνας καὶ τὰ πλούτη αὐτοῦ, καὶ ὑπατος αὐτόβουλος διήκει δι' ἀνδυπάτων ἀπὸ τῆς Ῥώμης τὴν Ἰσπανίαν, ἀπαζιῶν ν' ἀπέλθῃ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Ἰβηρίαν ἢ ὡς νόημα σχεδὸν εἶχε λάβει κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν τριάνδρων διανομήν. Ὁ ἀπληστος χρυσοῦ Κράσσος εἶχε φονευθῆ ὑπὸ τῶν Πάρθων εἰς τὰς ἀπροσίτους ἐρήμους τῆς Μεσοποταμίας, ἔνθα ἀνέδωκε τὴν ὑστάτην πνοὴν τὸ ὠχρὸν στόμα του, περιφρονητικῶς καὶ εἰρωνικῶς πληρωθὲν χρυσοῦ ὑπὸ τῶν μαχίμων ἐκείνων ἀγρίων. Μόνος ὁ Καῖσαρ, οὐ τινος τὸ λαμπρὸν ἄστρον ἤρχιζε τότε διαχέον τὴν ἀκτινοβολίαν αὐτοῦ, ὥζυνεν ἔτι τὸ ζήφος τῆς Ῥώμης, μαχόμενος πρὸς τὰ πολεμικὰ στίφη τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, ὅπου νικηφόρους περιέφερε τότε τὰς λεγεῶνας καὶ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς αἰτούς. Ἡ Ῥώμη ἔζη πάντοτε, ἐκυρίαρχε, κατεπτέει. Ἄλλ' ἢ χρηστὴ τοῦ Νουμά καὶ ἐμπνευσμένη φωνὴ δὲν ἤχη πλέον ἀπὸ τοῦ Ῥομαντικοῦ βήδους τοῦ σπηλαίου τῆς Ἠγερείας, διαπαιδαγωγοῦσα εἰς τὴν εὐνομίαν καὶ τὴν ἡμερότητα τὸν Ῥωμαϊκὸν λαόν. Ὀχρίων αἱ ἀναμνήσεις τῶν μεγάλων καὶ ἠρωϊκῶν χρόνων τῆς Ῥώμης. Οἱ ἀπόγονοι τῶν νικητῶν τῶν Σαρμιτῶν καὶ τῶν Καρχηδονίων, τὰ τέκνα τοῦ βασιλομάχου Βρούτου, τοῦ Ὀρατίου Κόκλη, τοῦ Κουρείου Δεντάτου, τοῦ Μάρκου Κουρτίου, τοῦ Μανλίου, τῶν Σκηπίωνων, τῶν ἄλλων ἡμιθέων τῆς Ῥώμης ἐχειρίζοντο εἰς ἐμφύλιον σπαραγμὸν τὰ ἴδια ζῆφη, καὶ ἡ Σύγκλητος, ἦν, ὡς συνέδριον βασιλέων, ἐξέλαβεν ὁ ἐκ σεβασμοῦ συσχεθεὶς ἀπεσταλμένος τοῦ Πύρρου, ἦτον ἤδη πεπτωκὸς σωματεῖον, χωροῦν πρὸς ὀσημέραι αὐξοῦσαν ταπεινώσιν, ἦς τὸ ὑπὲρ τοῦ ἵππου τοῦ Καλλιγούλα ψήφισμα ἐσημείωσε τὸ ἔσχατον καὶ ἐξευτελιστικώτατον ὄριον. Ἡ ὕβρις τοῦ Ἰουγούρδα, φρικτῶς πραγματοποιη-

θεῖσα, κατερόλυνε τὴν Ῥώμην, τὴν ὠνίαν Ῥώμην, καὶ ἡμαῦρου τὴν λαμπρότητα αὐτῆς. Ἰσχυρὰ ἤκουετο μόνη τοῦ Κικέρωνος ἢ εὐγλωττος φωνή· ἀλλὰ τίνας ψυχὰς νὰ ἐξάρη; ποίας καρδίας, ἐξελεγκθεῖσας εἰς τὸ ἐγκλημα καὶ τὴν διαφθορὰν νὰ συναρπάσῃ καὶ νὰ ἐγειρῇ; Ἀντὶ ἐχθρῶν ἢ Ῥώμη κατεδίωκε τὰ ἴδια τέκνα, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς, καὶ αἱ στοαί, καὶ ἡ Σύγκλητος ἔτι ὑπὲρ ἦν τηλικαῦται περιϋπτάντο ἀναμνήσεις, εἶχον ἀποβῆ τὸ αἵματηρὸν στάδιον τῆς ἀδελφοκτόνου λύσσης τῶν Ῥωμαίων πολιτῶν. Τοιαυτὴ ἦτο τῆς πόλεως ἡ κατάστασις, ὅτε ὁ νικητῆς Καῖσαρ λαμβάνει τὸ πρόσταγμα τῆς Συγκλήτου νὰ καταδέσῃ τὴν στρατηγίαν, καὶ διαλύων τὰς νικηφόρους λεγεῶνας νὰ φθάσῃ ἐν τάχει, ὡς ἀπλοῦς ἀστός, εἰς τὴν Ῥώμην. Τὸ διάταγμα ἐξέδωκεν ἡ Σύγκλητος, ὑπηγόρευεν ὅμως ὁ Πομπήϊος ζηλοτυπῶν εἰς τὴν δόξαν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἀστέρος του ὄραν ἐλαττούμενον τὸ φῶς τοῦ ἰδικοῦ του. Ὁ Καῖσαρ ἔλαβε τὴν διαταγήν· ἐταλαντεύθη, συνέσπασε τὰς ὄφρυς καὶ προσεΐδεν εἶτα τὸ γοργὸν ῥεῦμα τοῦ Ρουβίκωνος, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀφίχθῃ. Ἐσκέφθη τὴν Ῥώμην ἀφ' ἐνός, τὸν Καῖσαρα ἀφ' ἑτέρου. Ἡ προσωπικότης του ὑπερίσχυσε τῆς πόλεως. *Alea jacta est* ἀνεφώνησε καὶ διέβη τὸν ποταμόν, ἐχθρὸς τῆς Ῥώμης ἤδη, χωρῶν ἀκαδέκτως πρὸς τὰς πύλας τῆς, καὶ σπαίρων ὑπὸ τὸ κέντρον τοῦ πάδους καὶ τῆς ἐκδικήσεως. Κατέφθασεν εἰς τὴν Ῥώμην. Ῥωμαῖος αὐτὸς κατέσχε τὴν πόλιν, καὶ μετ' ὀλίγον, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Θεσσαλικῆς Φαρσάλου, ἀνεζήτησε τὸν ἀντίπαλόν του Πομπήϊον, ὅστις ἀτόλμως εἶχε καταλίπει τὴν πόλιν ἅμα τῇ προσπελάσει αὐτοῦ. Ἐκεῖ εἰς τὴν Φάρσαλον κατασυνέτριψε τὸν Πομπήϊον ὁ Καῖσαρ, καὶ ἠττημένος ἐν Φαρσάλῳ ὁ ἡγέτης τῶν Συγκλητικῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν ἀπέθανεν ἐν Αἰγύπτῳ ἄδοξον θάνατον ὑπὸ χειρὸς δολοφόνου. Ὁ Καῖσαρ ἦτο ἤδη ὁ ὑπέρτατος τῆς Ῥώμης δικτάτωρ. Εἰς τὴν μάχην τῆς Θάψου ἐσάλευσεν τὴν δημοκρατίαν, καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Μούνδας κατετραυμάτισεν αὐτήν. Ἦδη ἡ θέλησις του μόνη ἐκράτει ἐν Ῥώμῃ. Ἡ περιδεὴς πόλις ἐδέχθη αὐτὸν ἐν ἀνεφίκτῳ θριάμβῳ· τὸν ἀνηγόρευεν ἰσόβιον δικτάτορα καὶ ἐδέχθη αὐτὴ καὶ τὸ Κράτος ὡς νόμον ἀπρόσβλητον τὸ νεῦμα καὶ τὸ κέλευσμα τῆς φωνῆς του. Ἡ Ῥώμη εἶνε ἤδη ὁ Καῖσαρ, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐγκλείει τὴν Ῥώμην ἐν ἑαυτῷ.

Β'.

Μεγαλοπρεπής και συνετός ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπάτης και κοσμοκράτορος δυνάμεώς του ὁ Καῖσαρ. Ἀκόρεστος ὄμως φιλοδοξία ὑπενόμευε τὴν μεγάλην ψυχὴν του. Ἦτο δικτάτωρ. Ἦτο ὁ πρῶτος τῆς Ῥώμης πολίτης. Ἡ ἀχόρταστος ὄμως καρδιά του ἐπασχεν ἐξ ἐνδεΐας. Ἦθελε νὰ καταστῆ βασιλεύς. Νὰ θάψῃ τῆς Ῥώμης τοὺς δεσμούς, και ἐπὶ τῶν ῥακῶν τῆς λαϊκῆς ἰσχύος ν' ἀναπειτάσῃ τὴν πορφύραν τοῦ Μονάρχου. Ὁ μύχιος οὗτος πόθος δὲν διέλαθε τὸ ὄξυ βλέμμα τῶν ὀλίγων ἀκηλιδῶτων δημοκρατικῶν, οἵτινες, ὡς μετέωρα σπάνια και φωτεινά, ἐσελάγιζον ἔτι ἐν μέσῳ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαφθορᾶς, και τῶν νοσηρῶν ἀναθυμιάσεων, τῶν βαρυνουσῶν εἰς τὴν ἀτροσφαίραν τῆς ποτὲ ἀκεραΐας και ἀύστηρᾶς πόλεως. Δύο τούτων ἐξαιρέτως ἦσαν οἱ ἀπειλητικώτερον συνοφρωθέντες εἰς τὴν φοβερὰν ὑπόνοιαν. Ὁ Γάιος Κάσσιος ἀφ' ἐνός, ὁ Μάρκος Ἰούνιος Βρούτος ἀφ' ἑτέρου. Κατ' ἐπίγνωσιν δημοκρατικὸς ὁ εἰς ἐλάτρευεν ἐκ πεποιδήσεως τὴν δημοκρατίαν, και ὁ ἔρωσ αὐτοῦ πρὸς τοὺς δεσμούς τοὺς ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἀμέσως ἐκπηγάζοντας ἦτο τοσοῦτος, ὥστε προθύμως ἠμνήστευε τὰς κηλίδας και τὰ ἔλκη τὰ καταλυμαίνόμενα τὸν πολιτειακὸν ὀργανισμόν τῆς Ῥώμης, ἀφοῦ ἐξεπορευόντο ἀπὸ τῆς βουλήσεως τοῦ λαοῦ και ἦσαν ἀπόρροια τῆς θελήσεως τῶν πολλῶν και ὄχι τοῦ ἐνός. Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ φύσει ἀνυπότακτοι ἀδυνατοῦσαι νὰ στέρξωσι τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἐνός, κἂν ἔτι ὁ εἰς οὗτος ὀνομάζεται Καῖσαρ. Ὁ ἕτερος ἦτο σπανιότερον ἔτι φαινόμενον ἀστικῆς μεγαλοφροσύνης και ἀκαμψίας. Ἐκγονος τοῦ πρῶτου Βρούτου, τοῦ σπαράξαντος τὰ ἴδια τέκνα διὰ τῆς ψήφου του, ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ μεγαλοψύχου Κάτωνος, τοῦ διασχίσαντος τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ ἐν Ἰγύκῃ, ὅπως μὴ ἐπιζήσῃ εἰς τὴν ἦταν τῆς δημοκρατίας. Ζῶν, ἦτο παράδειγμα πολιτειακῆς ἀρετῆς, και θανὼν ἐδρηγήθη, και παρὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, ὡς ὁ τελευταῖος τῶν Ῥωμαίων. Τὴν ψυχὴν του ὑπεξέκαιεν ἐναμίλλως ὁ ἔρωσ τῆς ἀρετῆς και τῆς φιλοπατρίας, και θεὰ προσφιλῆς τῆς ψυχῆς του και λατρεία ἦτο ἡ Ῥώμη μόνη και ἡ Ἐλευθερία. Πρὸς αὐτόν, ὡς πρὸς ἄστρον παρήγορον ἐν μέσῳ θυελλώδους νυκτός, ἐνητένιζον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὀλίγων ἀδιαφθόρων Ῥωμαίων, και ἡ σκοπομένη συνωμοσία πρὸς αὐτόν εἶχεν ἀποβλέψει, εἰς τὴν ἀρετὴν και τὴν ψυχρότητα του στηρίζουσα τὴν τελεσφόρον και φονικὴν ἐκβασίν τῆς. — «Εἶδες Βρούτε» λέγει αὐτῷ ὁ Κάσσιος ἡμέραν τινά, «εἶδες ποῦ ἐξέπεσεν ἡ Ῥώμη, και πῶς ἐν χλεῦθι διασύρονται ὑπὸ πανούργων κολάκων οἱ δημοκρατικοὶ δεσμοὶ τῆς, οἱ δεσμοὶ οὗτοι οὐς εἰς τὸ αἷμα ἐθεμελίωσεν ὁ μεγαλόφρων συνώνυμος πρόγονός σου. Ἄκουσον· και εἶδε τὰ σαφῆ φαινόμενα νὰ λύσωσι τὴν ψυχρὰν ἀδιαφορίαν σου. Ἐπέστρεφεν ἀπὸ τινος τελετῆς ὁ Καῖσαρ· πυκνὸν συνωστίζετο τὸ πλῆθος, και τοῦ λαοῦ αἱ εὐφημίας παρηκολούθουν τὸν νικητὴν τῶν Γαλατῶν, τῶν Κελτῶν, τῆς Φαρσάλου, οἴμοι! τῆς ἀπαισίας Φαρσάλου ἐνθα ὑπὸ χειρὸς Ῥωμαϊκῆς τόσον ἐχύθη Ῥωμαϊκὸν αἷμα! Εἶδεχθὲς θέαμα ἢ εἰκῶν αὕτη τῆς Ῥώμης, σφαγιαζούσης διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς τὰ τέκνα τῆς Ῥώμης, και προσφωνούσης εἶτα τὸν ἐργάτην τοιούτων ἀδελφοκτόνων θριάμβων! Καὶ οἱ τύποι αὐτοὶ, Βρούτε, οἱ τύποι οἱ ἐπιπολαίως ἔτι συκρατοῦντες τὸ

καταρρέον πολίτευμα καταλύονται αὔριον, και τῶν Βασιλέων ὁ κλοιός, ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Καίσαρος χαλκευθεὶς, θὰ σφίγξῃ τὸν λαιμὸν τῆς Ῥώμης, τῆς Ῥώμης ἥτις εἰς τὴν φωνὴν τοῦ μεγάλου Βρούτου σύσσωμος ἠγέρθη, καθαιρέσασα τοὺς Ταρκυνίους, και ἐπὶ τῶν δακρύων αὐτῶν ἀναστηλώσασα τὸ πάγκαλον ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας και τῆς Δημοκρατίας. Ὁ διεφθαρμένος ἐκεῖνος Ἀντώνιος, ὁ κόλαξ και παράσιτος τοῦ Καίσαρος, ἐτόλμησε σήμερον δημοσίᾳ, ἐνώπιον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, κτηνωδῶς ἀναισθητοῦντος, ἐτόλμησε νὰ θέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Καίσαρος διάδημα βασιλέως. Τὸν Καπιτωλῖνον Δία ἐπόμνυμι, Βρούτε, ὅτι συμπαιγνίᾳ λανθάνει ἐν τούτῳ. Ὁ φαῦλος Ἀντώνιος διέγνω τὸν ὑποκάρδιον τοῦ Καίσαρος πόθον, και τὰ φιλόδοξα ἐνστιγκτα αὐτοῦ θεραπεύων ἀπετόλμησε τὸ τόλμημα, δυνάμενος πάντοτε νὰ χαρακτηρίσῃ τοῦτο ὡς ἀκίνδυνον και ἀθῶαν παιδιάν, ἐάν, κατὰ τὴν ᾠραν τοῦ ἐπιόρκου και ὑπούλου τολμήματος, ὁ λαὸς ἀνίστατο ὡς ἐμπρέπει εἰς πάντα Ῥωμαῖον. Ἄλλ' ὁ λαὸς εἴτε ἐκπλαγεὶς, εἴτε ἀδιαφορήσας, εἴτε κύπτων ὑπὸ τὸ ἄχθος ἐκλύσεως, ἦν οἰκτεῖρω ἀλγῶν, ἐσίγησεν εἰς τὴν ἀπαισίαν ἀπόπειραν. Αὔριον Βρούτε, αὔριον ἢ ἀπόπειρα θὰ ἦνε γεγονός! ὁ Καῖσαρ, κρατήσας ἑαυτοῦ, ἀπέρριψε, ψευδῶς ἀγανακτῶν, τὴν ἐπονείδιστον προσφορὰν τοῦ Ἀντωνίου· ἀλλ' ἡ ψυχὴ του, εἶμαι βέβαιος, ἐσκήρτησε, και ἠφαίστειον φιλοδοξίας ἀχαλινώτου ἐξεχύθη ἀπὸ τοῦ κρατήρος τῶν διαπλατυνθέντων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν. Πίστευσέ με, Βρούτε, ἀφοῦ ἐκηδεύσαμεν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρετὴν, κηδεύομεν αὔριον και τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ῥώμης. Ἴδε, τὸ δάκρυ μου τοῦτο εἶνε ἄλγους σπονδῆ, ἦν χεῶ ἐπὶ τοῦ φερέτρου τῆς διαφθαρείσης, τῆς νεκρᾶς Ῥώμης! . . . Ὡ Κυρίται μεγαλόψυχοι τῶν πρῶτων τῆς Ῥώμης και ἠρωϊκῶν ἡμερῶν, ὧ σκιαὶ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἠγωνίσθητε ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, ἀρθεύσατε με τὸ δάκρυ σας ἤδη, με τὸ δάκρυ τῆς ἐντροπῆς, τῆς Ῥώμης τὴν γῆν, ἦν ἐποτίσατε με τὸ τίμιον αἷμά σας. Τὸ ἔργον σας καταλύεται! Ἰούνιε Βρούτε, ὁ ἀγνίσας τὴν Ῥώμην ἀπὸ τοῦ ἄγους τῆς βασιλείας, και εἰς τὸ αἷμα τῶν δύο υἱῶν σου θεμελιώσας διὰ τῆς τρομερωτέρας τῶν θυσιῶν τὸ δημοκρατικὸν ἔργον σου, κάλυψον τὸ πρόσωπόν σου, και ἐν τῇ φλεγμονῇ τῆς δικαίας ὀργῆς σου καταράσθητι ἡμᾶς τοὺς ἀτόλμους θεατὰς τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας σου! Ζῶντος τοῦ Μάρκου Βρούτου, ὁ Καῖσαρ φονεῦει αὔριον τὸ ἔργον, ὅπερ ὁ Βρούτος ἠγειρε διὰ τῆς τόλμης τῆς ἀδουλάτου ψυχῆς του, και ἐστερέωσεν ὑπὸ τὸν διπλοῦν φόνον τῆς στοργῆς του και τῶν υἱῶν του.» — «Κάσσιε, νὰ σὲ ἴδω ἀπόψε τὴν μεσονύκτιον ᾠραν» εἶπεν ὁ Βρούτος, εἰς τὴν ὠχρὰν μορφήν τοῦ ὀποῖου ἐπεχύθη μείζων ἔτι ὠχρότης. «Θὰ σοὶ λαλήσω περὶ σπουδαίων» προσέθηκε μετὰ παλλούσης φωνῆς ὁ σύνοφρος Βρούτος. «Ἐλθέ· δὲν θὰ ἦσαι μόνος . . . ἀλλά, οὐδεὶς δούλος ἄς μὴ σε ἀκολουθήσῃ. Ὀρθὸν εἶνε και οἱ πλείοτερον ἐμπιστοὶ τοῦ οἴκου σου ν' ἀγνοῶσι τὰ βήματά σου. Κεκαλυμμένος ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἥτις ἀγγέλλεται θυελλώδης, καλύφθητι ἔτι ὑπὸ τὴν πτυχὴν τοῦ μανδύου σου, και κρύψον ἀσφαλῶς τὸ πρόσωπόν σου. Οὐχὶ αἰσχος, οὐχὶ φόβος, ἀλλὰ πρόνοια ἐπιβάλλει τοῦτο. Ἡ ἀστραπὴ δύναται νὰ φωτίσῃ τὴν ὄψιν σου. Δυσπιστῶ και εἰς τὸ σκότος αὐτό, ὅπερ ἐνδέχεται πρὸς στιγμὴν νὰ λύσῃ ὁ κεραυνός, διαυλακῶν αἰφνηδίως τὸν ὀρίζοντα, μηνυτῆς

Ο ΘΑΝΑΤΣΑΡΟΣ.

Εικόνα

τίς οἶδε ποίαν ὑψηλῶν ἀποφάσεων καὶ ἔργων αἱματηρῶν . . .» Τὸ ὄμμα τοῦ Κασσίου ἐξήστραψε· τὸ στήθος διεπλατύνθη, καὶ στεναγμὸς ἐλπίδος καὶ ἀνακουφίσεως ἐξήλθεν ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Ἐπλησίασε τὸν Βρούτον — «Ποῦ;» τῷ λέγει. «Γνωρίζω τὴν ὥραν, οὐχὶ καὶ τὸν τόπον.» Καὶ ὁ Βρούτος, μὲ ὄμμα ὀξύ κατοπτεύσας τὰ πέριξ, καὶ εἰς τὴν σιωπὴν τῆς ἐρημίας αὐτῆς δυσπιστῶν προσήγγισεν ἐγγύτερον ἔτι πρὸς τὸν Κάσσιον, καὶ ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς εἰς τὸ οὖς του. «Καλῶς» εἶπεν ὁ Κάσσιος. «Ἔσομαι ἀκριβῆς, καὶ εἶθε ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀπογόνου νὰ χαιρετίσω, ὑπὸ ἄλλας συνθήκας, τὴν ὑψηλὴν εὐψυχίαν τοῦ φερωνύμου προγόνου σου.» Ἀπεσπάσθησαν, διάφορον ἕκαστος ἀκολουθήσαντες ὁδόν. Ὅτε ὑπὸ τὸ ἐπικαθίσαν σκότος, διείδε μόλις κυμαινομένην ὁ Κάσσιος τὴν χλαίναν τοῦ Βρούτου, ἐστράφη πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ, «Πατρίς» ἀνεφώνησεν, «Ἐλευθερία, Ῥώμη, Ῥώμη συγκυλισθεῖσα εἰς τὸν βόρβορον τῆς αἰτίας καὶ τῆς διαφθορᾶς, ἴσως δὲν ἔδυσαν ἔτι αἱ ἡμέραι τῆς δόξης σου. Θεοί, φωτίσατε τὸν Βρούτον. Τῶν λεγεῶνων τοῦ Καίσαρος, τοῦ Καίσαρος αὐτοῦ φοβερωτέρα καὶ μᾶλλον τελεσιουργὸς εἶνε τοῦ Βρούτου ἢ ἀκαμπτος ἀρετὴ καὶ ἡ ἀπόφασις.

* * *

Ἀγρία ἡ θύελλα πλήσσει τῆς Ῥώμης τὰς ὁδοὺς. Σαλεύονται αἱ στέγαι, ἐκρίζονται τὰ δένδρα, αὐλακοῦσι τὴν φύσιν οἱ κεραυνοί, καὶ ὄμβρος ἀκατάσχετος ποντίζει τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως. Ὅγκουται τοῦ Τιβέρεως τὸ κύμα, βοᾷ, παφλάζει, καταφέρεται καὶ ἀγρίους βάλλον μηκυθμοὺς εἰσρέει εἰς τὴν Τυρρηνικὴν βᾶφον γαλακτώδη τὸν ἄλμυρον πόντον. Εἰς σκότος βαθὺ καλύπτεται ἡ γῆ. Τῶν στοιχείων ὁ πόλεμος μαίνεται εἰς τὴν φύσιν· εἰς τὴν γῆν κρατεῖ ἡ πρόληψις καὶ ὁ φόβος. Τίνες οἱ σιωπηλοὶ ἄνδρες, οἱ διὰ τῆς μελανῆς νυκτὸς τῆδε κάκεισε προσεκτικῶς βαδίζοντες ἐν μέσῳ τῶν χειμάρων τῶν ὁδῶν; Ἀδιάφοροι εἰς τὴν θύελλαν, χωροῦσιν ἐσκεμμένως, τὸ πρόσωπον ἐπιμελῶς καλύπτοντες ὑπὸ τὴν χλαίναν καὶ τὴν τήβεννον. Βαδῶ μυστήριον ἀκολουθεῖ τὰ βήματά των. Εἰς τὸν ὑπόδειχθέντα οἶκον φθάσαντες ψιθυρίζουσι λέξεις συνθηματικὰς καὶ διέρχονται τὴν θύραν. Ἐκεῖ τοὺς συνωμώτας πάντας ἀνεμένεν ὁ Βρούτος. Ὁχρὸς, ἀναυδος, μὲ συνεσπασμένης τὰς ὀφρῦς, ἀπειλητικὸς πρὶν ἔτι κινηθῆ, ἐπιβλητικὸς πρὶν ἢ ἀρθρώσῃ λέξιν παρίσταται ὡς Νέμεσις τίς οἶδε ποίαν κορυφὴν ἐτοιμαζόμενος νὰ πλήξῃ. Ὅτε καὶ ὁ ὕστατος τριγμὸς τῆς θύρας ἐσιώπησε, ὠρδῶθη ὁ Βρούτος. «Ἐσμέν πλήρεις» εἶπεν. Ὡς δαίμων ὑπὸ πάθους ἀγεράχου κεντριζόμενος, ἐστράφη μεγαλοπρεπῶς, ἀνέπτυξε τὴν χλαίναν του, συνέσφιγγε τὰς χεῖράς του καὶ ἔλυσε τὴν γλώσσάν του. — «Τῆς Ῥώμης τέκνα» λέγει. «Ἡ Ῥώμη κινδυνεύει. Ἦδη ἀνύψωσεν ὁ τύραννος τὸ πέλαμα του· δὰ πλήξῃ τὸ στήθος τῆς μετὰ μικρόν. Ὅπως σῶσῃ τὸν λαόν, ἠγέρθη ἄλλοτε ὁ Βρούτος, καὶ ἤδη ὅπως σῶσῃ τοὺς θεσμούς, καλεῖ ἡμᾶς εἰς δράσιν τολμηρὰν ἀπόγονος αὐτοῦ. Ὁ Καῖσαρ αὐριον συντριβεῖ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Πολίται, ἐρωτῶ ὑμᾶς, ἐὰν δὲν ἦνε προτιμότερον ἀντὶ νὰ πέσῃ ἡ ἰδέα, νὰ πέσῃ μᾶλλον ὁ αἴτιος τοῦ φόνου τῆς ἰδέας! Ὅταν ἡ κεφαλὴ πληγῇ, παρέλυσαν αἱ χεῖρες! Ἡ Ῥώμη, ἡ πατρίς, πολίτην ἕνα ἀποβάλλουσα, δὰ περισῶσῃ ὑπερήφανος τὸ δημοκρατικὸν

πολίτευμα, ὅπερ ὁ Καῖσαρ καταλύει αὐριον. Ἀκολουθεῖτε εἰς τὸ φονικὸν ἐγχείρημα; Ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ ὄχι ἐκ τῆς πράξεως τὴν τολμηρὰν νὰ κρίνητε ἀπόπειραν. Ὁ Βρούτος τὸν δολοφόνον ἀποτροπιάζεται· τιμᾶ τὸν εὐορκον πολίτην ὄμως, καὶ τὸν ἐλευθερωτὴν. Τοιοῦτοι αὐριον ἐσόμεθα. Τὸ καθήκον εἰς σκέπην αἱματοβαφῆ ἐνίοτε καλύπτουν οἱ θεοί, καὶ αἱματος γραμμὴ τὴν ἐπιτέλεσιν τοιοῦτου ὑψηλοῦ καθήκοντος καθοδηγεῖ. Τὸν πρῶτον Βρούτον θεωρήσατε, καὶ τὰς ψυχὰς σας, καὶ τὸ θάρρος σας σφυρηλατήσατε ἐπὶ τοῦ ἄκμονος τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς φύσεως του τῆς φιλοπατρίδος καὶ πρόφρονος. Ὡς μύστας ὑψηλόφρονος, ιδέας εὐγενούς, καὶ ὄχι ὡς δολοφόνους βδελυρούς, ὡς μύστας, καὶ ἱεροφάντας, ἐφ' οὓς τοιοῦτον ἀναπόδραστον καὶ αἱματηρὸν καθήκον ἔλαχε, τοιοῦτους δὰ μᾶς θεωρήσουν οἱ μεταγενέστεροι. Ὁ Καῖσαρ πρέπει νὰ πληγῇ. Ἀκολουθεῖτε; ἢ εἰς ἐμὲ ἀφίνετε καὶ μόνον τὴν τιμὴν, τὴν Ῥώμην νὰ λυτρώσω ἀπὸ τοῦ ἐπιβούλου ἀρπαγῶς! . . . — «Ὁ Καῖσαρ δὰ πέσῃ αὐριον,» ἐβόησαν εἰκοσιδύο στόματα Συγκλητικῶν. «Αὐριον 15ην τοῦ μηνός, εἰς τοῦ Πομπηίου τὴν στοᾶν τὴν Σύγκλητον ἐκάλεσεν. Ἐδίσταζεν ὁ Καῖσαρ, διότι μάντις τις ἐμήνυσεν αὐτῷ νὰ φυλάσσηται ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τὰς εἰδούς· ἠσχύνθη ὄμως εἰς τὸν φόβον ν' ἀνοίξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ αὐριον εἰς τὴν φωνὴν τοῦ κραταίου δικτάτορος ἐκλήθη νὰ βουλευθῇ ἡ Σύγκλητος.» «Ἄς εἶνε ἡ ἐσχάτη ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ Καίσαρος ἢ αὐριον» εἶπεν ὁ Βρούτος ἐκτείνων ὡς θεὸς τὴν χεῖρά του. «Πολίται τῆς Ῥώμης, ὡς συνωμώτας εὐγενεῖς, τὴν νύκτα ταύτην προσφωνᾶ ὑμᾶς ὑπὸ τὸ ἄχρον τοῦ λύχνου τούτου φῶς, καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὰ σᾶς προσφωνήσω αὐριον ὡς ἐλευθερωτὰς, θεματοφύλακας πιστοῦς, ἀξίους τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πάλεως, καὶ τῆς τιμῆς.» Μετ' ὀλίγον προσεκτικῶς βαδίζοντες ἀνὰ εἰς ἠφανίσθησαν, ὡς φάσματα νυκτερινά, οἱ Ῥωμαῖοι Συγκλητικοί. Ἦρεμος ἐν τούτοις, εἰς τῆς συζύγου καὶ τῶν φίλων του τὰς προτροπὰς βύσας τὰ ἄτα ἐκοιμᾶτο τὴν νύκτα ἐκείνην, τὴν τελευταίαν του νύκτα, ὁ Καῖσαρ. Ἡ μοῖρα εἶχε σφραγίσῃ τὸ μέτωπον αὐτοῦ μὲ τὸν αἱματηρὸν δάκτυλόν τῆς, καὶ ἡ Ἄτροπος εἶχε διανοίξῃ τὴν ψαλιδὰ τῆς ἐτοιμαζομένη νὰ κόψῃ τὸ νῆμα τοῦ βίου τηλικούτου ἀνδρός!

* * *

Ἐφώτισε τὴν Ῥώμην ἐν τούτοις ὁ ἥλιος. Ἡ θύελλα παρήλθε, καὶ περικαλλέστεροι, λουσθέντες ὑπὸ τοῦ νυκτερινοῦ ὄμβρου, ἔστιλβον ὑπὸ τὸ ἠλιακὸν φῶς τῆς Ῥώμης οἱ ναοί, οἱ βωμοί, τ' ἀγάλματα τῶν ὁδῶν, οἱ οἶκοι, καὶ οἱ κίονες τῶν Στοῶν. Ἀθρόος ἔσπευδεν ὁ λαὸς εἰς τὴν στοᾶν τοῦ Πομπηίου, ὅπως ἴδῃ τὸν Καίσαρα, καὶ ἐντροφήσῃ εἰς τὸ θέαμα τῆς πομπῆς ἐκείνης καὶ τῆς ἐπιδείξεως. Ἡ Σύγκλητος ἀνεμένεν ἤδη τὸν Καίσαρα. Ἦσαν ἐκεῖ καὶ οἱ εἰκοσιτρεῖς τῆς παρελθούσης νυκτὸς ἀτάραχοι, σιωπηλοί, μὲ ἀσάλευτον τὸ θάρρος, ψυχροὶ ἐξωτερικῶς, κοχλάζοντες ἐσωτερικῶς, ἠφάιστεια κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνος. Ἠχοῦσιν αἱ σάλπιγγες. Αἱ ἀπηχῆσεις τῶν εὐφημιῶν τοῦ λαοῦ ἐξικνοῦνται ἄχρι τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Στοᾶς τοῦ Πομπηίου, ἀναπαλλόμεναι εἰς φθόγγους δυσδιακρίτους, λυομένους ἐν βαθμιαία ἐξασθενήσει. Εἰσέρχεται ὁ Καῖσαρ· ἐγείρεται ἡ Σύγκλητος, χαιρετίζουσα τὸν δικτάτορα, ἐνῶ αὐτὸς, σκυθρωπός, περιφροντις, ἀλγεινῆς προκαταλήψεως τὴν

σφραγίδα φέρων ἐπὶ τοῦ εὐρέος μετώπου του, ἀτενίζει μελαγχολικὸς τὸν ἀνδριάντα τοῦ ἀντιπάλου του Πομπηίου, καὶ μελαγχολῶς πλειότερον εἰς τὴν θεάν τοῦ μεγάλου Ῥωμαίου καὶ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀδόξου θανάτου του, ὃν χεῖρ δολοφόνος πρωίμως κατήνεγκε κατ' αὐτοῦ. Παγερὰ προκατάληψις κρατεῖ ἐντὸς τῆς Στοᾶς. Ἡ δεινὸν τι συνετελέσθη, ἢ δεινότερόν τι κυοφορεῖται; Ἔσθη παρὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πομπηίου ὁ Καῖσαρ. Πρὶν ἢ καθῆσθαι, ὑπακούων εἰς προφητικὴν τινα φωνήν, ἐστράφη διερευνῶν τὴν ὄψιν τῆς Συγκλήτου. Ἦτο ἀπαθής. Οἱ ἀμύητοι οὐδένα εἶχον λόγον ν' ἀνησυχῶσιν· οἱ μεμνημένοι εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην ἦσαν τὰ ὄργανα τῆς βουλήσεως τῶν θεῶν, καὶ ἦσκουν καθήκον ὑπέρτατον, ὅπερ ἡ Πολιτεία ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοῦς. Ἐν τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀρχαίας Ῥώμης εἶχον ἀνεύρει τὸ ψυχικὸν σθένος νὰ ἐγκληματίσωσι, καὶ ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ὑπερτάτης ὑποχρεώσεως νὰ λυτρώσωσι τὴν πατρίδα ἀμυνόμενοι ὑπὲρ τοῦ καθεστώτος, εἶχον ἀνεύρει προκαταβολικῶς τὴν ἀμνηστειαν τοῦ παραβόλου ἐγκλήματός των. Τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν μόνον ἡ Ῥώμη ἐλάλει, καὶ τὴν χεῖρά των μόνον τῆς Ῥώμης τὸ ὑπέρτατον συμφέρον ἐκίνει. «Ῥωμαῖοι Συγκλητικοί, Πατέρες . . .» δὲν ἐπρόφρασε νὰ ἐξα-

κολουθήσῃ ὁ Καῖσαρ. Ἀνασπῶν τὸ ἐγχειρίδιον, τὴν ἐλευθερίαν προσφωνῶν καὶ τὴν Δημοκρατίαν ἐπικαλούμενος πρῶτος ὤρμησε κατὰ τοῦ ἐκπλήκτου καὶ σιωπήσαντος Καίσαρος ὁ Γάιος Κάσιος. Εἰκοσιδύο Συγκλητικοί, μὲ γυμνὰ τὰ ἐγχειρίδια, τὸν ἠκολούθησαν παραχρῆμα. Ὁ Καῖσαρ εἰκοσιτρεῖς λαβὼν πληγὰς ἔπεσε καθημαγμένος παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Πομπηίου. Εἶχε σιγήσει ὑπερηφάνως, καὶ ἐδέχθη περιφρονητικῶς τὰς εἰκοσιδύο πληγὰς τῶν Συγκλητικῶν. Ἄλλ' ὅτε εἶδε τὸν Βρούτον, ἐμπηγνύοντα τὸ ἐγχειρίδιον αὐτοῦ εἰς τὸ διάτρητον καὶ αἰμόφυρτον στήθος του, ὀδύνης σπασμὸς ἐκλόνισε τὸ πρόσωπόν του, καὶ μὲ τὰς ὀλίγας δυνάμεις, αἵτινες εἶχον ἀπομείνει αὐτῷ ἐκάλυψε μετ' ἀξιοπρεπείας τὸ πρόσωπον διὰ τῆς τηβέννου του. «Καὶ σὺ Βρούτε; καὶ σὺ υἱέ μου Βρούτε;» ἐψιθύρισέν ἀσθενῶς. Καὶ ἡ ἄλυστος τοῦ θανάτου σιωπῆ ἐσφράγισε τὰ χεῖλη τοῦ Καίσαρος, καὶ τὸ αἷμα, τὸ ὑπερήφανον ἐκεῖνο Ῥωμαϊκὸν αἷμα, ἀπὸ τρεῖς καὶ εἴκοσιν ἐκρεῦσαν κρούνοὺς κατεμόλυνε τὸ ἔδαφος τῆς Στοᾶς, ὑπὲρ ἣν, ἀδελφαὶ ἤδη αἱ ψυχαὶ τῶν ἐν τῇ ζωῇ ἀντιπάλων, ἵπταντο θρηνοῦσαι τὰς συμφοράς, αἵτινες ἔμελλον νὰ ἐνσκήψωσιν ἐπὶ τὴν Ῥώμην.

Ἐξ Ἀθηνῶν.

ΕΝ ΤΗ ΕΞΟΧῃ.

(Τέλος.)

θεῖος ἔθηκεν εἰς τὴν χεῖρα τῆς κωφῆς ἐν τάλληρον.

«Αὐτὸς εἶνε ὁ φρονιμώτερος λόγος, ὅπου ἤκουσα ἕως τώρα ἀπὸ σᾶς.» εἶπεν ἡ χωρική μὲ ἠπιωτέραν φωνήν, «ἀλλ' αὐτὸ εἶνε λίγο, πάρα πολὺ ὀλίγο!»

Ἐπὶ μάρμπα-Πέτρος ἐπρόσθεσεν ἀκόμη ἐν τάλληρον. «Νά!» εἶπε «πάρε κι' αὐτὸ καὶ σιῶπῃσε.»

«Μάλιστα, τώρα μένω εὐχαριστημένη. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ μου τὸ πῆτε ἀμέσως, καὶ τότε δὲν θὰ ἐμαλλώνναμε» εἶπεν ἡ κωφὴ καὶ ἀπῆλθε μειδιῶσα καὶ κατευχαριστημένη.

«Νά! τώρα μπορεῖς νὰ γέψῃς τὸν ἄνδρα σου μὲ χῆνα ψητῆ» εἶπεν ὁ μπαρμπα-Πέτρος καὶ ἔδωκε τὸ ἀγρίμι εἰς τὴν κυρίαν Τέρνιγγ.

«Σ' εὐχαριστῶ θερμῶς. Εἶσα πραγματικῶς ικανώτατος κυνηγός, ἀγαπητέ μου θεῖε. Ἀλλὰ πᾶμε τώρα μέσα. Τὸ γεῦμα εἶνε ἔτοιμον.»

Τὸ ψητὸν ἐτέθη ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ θεῖος εὗρεν ὀλίγον τι παράδοξον τὴν γεῦσιν τοῦ ψητοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε.

«Ὅτε ὄμως ἤρχιζε νὰ τρώγῃ τὸ γλύκισμα, δὲν εἰμπόρεσε πλέον νὰ κρατηθῇ.

«Αὐτὸ τὸ γλύκισμα ἔχει ὄλας διόλου παράδοξον, ἀσύνηδες ἄρωμα.»

Ἡ κυρία Τέρνιγγ ἔγεινε κατακόκκινη καὶ ἔρριψεν ἀτενὲς βλέμμα ἐπὶ τοῦ συζύγου τῆς.

Ἐγὼ νομίζω, ὅτι ἔχει τὴν γεῦσιν ἀρσενικοῦ» εἶπεν ἡ δεσποινὶς Ῥεῖγελ καὶ παρετήρησε τὴν φίλην τῆς μὲ βλέμμα διαπεραστικόν.

«Πολὺ πιθανὸν» ἀπεκρίθη αὐτῇ, «ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔφαγα ποτὲ αὐτὸ τὸ δηλητήριον καὶ δὲν εἰξεύρω ποῖαν γεῦσιν ἔχει.»

«Ὅπως δῆποτε ἡ γεῦσις αὐτοῦ τοῦ φαγητοῦ δὲν

εἶνε καλῆ» εἶπεν ὁ θεῖος καὶ ἔθηκε κατὰ μέρος τὸ κοχλιάριον.

Ἐπὶ Τέρνιγγ ἔκατάπινε μεγάλας μερίδας τοῦ γλυκίσματος καὶ δὲν ἔλεγε οὔτε μίαν λέξιν.

Ἀφοῦ ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἡ Κογκόρδια καὶ ὁ μάρμπα-Πέτρος εὐρέθησαν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μόνον ἐν τῷ δωματίῳ.

«Κύριε Τέρνιγγ» εἶπεν ἡ Κογκόρδια πρὸς τὸν Πέτρον, «πρέπει νὰ σᾶς ἐρωτήσω κάτι τι. Θὰ τὸ εὗρετε ἴσως ἀνήκουστον, βεβαίως ἀνάξιον γυναικός, ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ νὰ πράξω ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου.»

Ἐπὶ θεῖος τὴν παρετήρησεν ἐκπληκτος.

«Εἰπέτε μου, αἰσθάνεσθε πόνους εἰς τὴν κοιλίαν;»

«Πόνους εἰς τὴν κοιλίαν;»

«Ἐγὼ τοῦλάχιστον αἰσθάνομαι τοιούτους πόνους, καὶ διὰ τοῦτο συνέλαβα τὴν ὑπόνοιαν . . . ἴσως εἶνε ἀδικία ἐκ μέρους μου . . .»

«Τί θέλετε νὰ πῆτε;»

«Ἐγὼ ὑπώπτευσα, ὅτι τὸ γλύκισμα . . .»

«Ἦταν φαρμακωμένο;» ἐφώναζεν ὁ θεῖος.

Ἀκριβῶς. Θεέ μου, πόσον ἄχρὸς εἶσθε!»

«Πραγματικῶς, δὲν αἰσθάνομαι καλὰ τὸν ἑαυτοῦ μου.»

«Βλέπετε λοιπὸν τί σᾶς λέγω; Ὡς εἶδατε, τὸ γλύκισμα παρετέθη κατὰ μερίδας· καὶ πόσον εὐκόλον ἦτον εἰς τὴν κυρίαν Τέρνιγγ νὰ ρίψῃ ἐπάνω εἰς τὸ γλύκισμα ἀρσενικὸν ἀντὶ ζαχάρους. Εἶδα πολὺ καλὰ τὰ βλέμματα, τὰ ὁποῖα ἀντήλλασον μεταξύ των ἡ κυρία Τέρνιγγ καὶ ὁ σύζυγός τῆς.»

Δὲν ἐπεθύμουν νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ ἴδιοί μου συγγενεῖς θέλουν νὰ μὲ δηλητηριάσουν, — μολονότι ἀδύ-